

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Utrùm positis motivis necessarium sit rem, ad quam
ostendendam ponuntur esse veram.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM II.

nostræ competere evidentissimum est, ipsis etiam adversariis latentibus, & hanc ei appellationem passim, quamvis invitè, evidentissimæque veritate cogente tribuentibus.

VII.
Perpetua
Episcoporum
in Sede Divi
Petri, seu
Ecclesiæ Ro-
manæ suc-
cessio osten-
dit nostram
doctrinam
esse eviden-
ter credibi-
lem.

Octavum, quod Ecclesiam esse veram, ejusque doctrinam evidenter credibilem ostendit, est perpetua, præsertim Romæ, Episcoporum successio. Hanc ut manifestam Ecclesiæ veræque Fidei notam amplectuntur Sancti Patres, Irenæus lib. 3. cap. 3. Epiphanius Hæresi 27. Tertullianus de Præscriptionibus, cap. 32. & alii. S. verò Augustinus contra Epistolam fundamenti cap. 4. sic in hanc rem loquitur: In Catholica Ecclesiâ me tener, ab ipsâ Sede Petri Apostoli, cui pascendas oves suas post resurrectionem Dominus commendavit, usque ad præsentem Episcopatum successio Sacerdotum. Cùm ergo ex omni antiqui-

tatis memoriâ constet hoc Romanæ Ecclesiæ competere, nec in ullo sectariorum seu hereticorum conventu reperiri, apertissimè arguit solam Romanam Ecclesiam veram esse, ejusque doctrinam acceptatu dignissimam. Hoc ergo punctum concludo pulcherrimo Divi Augustini dicto lib. de utilitate credendi, cap. 17. Dubitamus, inquit, nos ejus Ecclesiæ condere gremio, quæ ea successio usque ad confessionem generis humani ab Apostolicâ Sede per successiones Episcoporum, frustra hereticis circumlatrantibus, & partim plebis ipsius judicio, partim Conciliorum gravitate, partim etiam miraculorum majestate damnatis, culmen auctoritatis obtinuit? Hæc S. Doctor & ad rem præsentem de successione Episcoporum, & ad totum hunc de Fidei nostræ credibilitate tractatum appositissimè.

Pulcherrimum D. Augustini dictum circum ea successione Episcoporum.

DISPUTATIO OCTAVA.

De certitudine & infallibilitate motivorum.

MOTIVA credibilitatis ejusmodi esse diximus ut Fidem nostram, seu doctrinam ad cujus acceptationem ordinantur, reddant creditu dignissimam, nullumq; cui modo debito proponuntur, iis citra temeritatem refragari posse, aut doctrinam cui applicantur respuere. Nunc ergo ulterius videndum, utrum inter hæc motiva & mysteria quorum acceptationi deserviunt sit connexio etiam infallibilis, quod plenius declaratur in sequentibus.

SECTIO PRIMA.

Utrum positis motivis necessarium sit rem, ad quam ostendendam ponuntur, esse veram.

I.
Status præsentis quaestionis proponitur.

QUÆSTIO est, an strictè adeo mysterium aliquod & motiva, ut motiva sunt, inter se connectantur, ut horum positio evidenter convineat rem illam ita se habere, nec aliter fieri posse: quod aliis terminis à nonnullis proponitur, utrum motivis credibilitatis possit subesse falsum. Dixi, ut motiva sunt, seu ut omnem actum Fidei antecedunt, & quantum discursu naturali ex historiâ, experientiâ, & similibus haberi possunt. Quædam siquidem ex his motivis, seu objecta illa sunt Fide certa, & hoc modo falsum iis subesse nequit: Fide siquidem divinâ credimus Christum & Apostolos vera passisse miracula, &c.

Quædam ex his motivis sunt Fidei divinæ certæ.

II.
Triplex inter motiva & res cre-

Ad præsentem autem quaestionem clariùs intelligendam advertere oportet, connexionem inter res aliquas esse posse triplicem, Metaphysicam,

quando nimirum impossibile omnino est unâ posita aliam non poni, vel divinitus, qua ratione modus connectitur cum re modificatâ: Physicam, ubi tantùm ex naturâ rei connectuntur, ut accidentia panis cum panis substantiâ, lux cum Sole, &c. quamvis per miraculum separari à se invicem possint: & Moralem, quando scilicet ut plurimum duæ res sese invicem comitantur, quamvis nulla vel Physica vel Metaphysica inter eas reperitur necessitas. Huic triplici rerum inter se connexioni triplex respondet certitudo seu evidentia, Metaphysica, Physica & Moralis. Quærimus itaque quænam ex his tribus connexionibus inter motiva & rem cui attestantur intercedat, & consequenter quænam in actu seu assensu ad ea secuto reperitur evidentia. Tandem quia duobus modis intelligi potest hæc inter motiva & mysteria, quibus applicantur connexio, vel scilicet ex naturâ rei, vel ordinatione divinâ, quod nimirum Deus decreverit ut hæc motiva non nisi ad veritatem ostendendam ponantur, rem in utrâque acceptione discutiam.

Prima itaque sententia affirmat, eam inter motiva credibilitatis & rem ad quam confirmandam assumuntur, esse ex naturâ rei connexionem, ut visû re ita se habente, motiva poni omnino non possint.

denudatâ connexioni.

Triplex connexioni triplex respondet evidentia.

Connexio ex naturâ rei & ordinatione divinâ.

III.
Prima sententia, aut summam, etiam ex naturâ rei, inter motiva & Fidem esse connexionem.

possint. Asserunt proinde hi auctores hæc motiva aperte convincere Fidem nostram non creditu tantum dignissimam esse, sed etiam veram: ita Lorca hic, Disp. 10. num. 10. & Disp. 16. hæc etiam sententiam teste Tannero hic, Disp. 1. quæst. 2. dub. 5. num. 111. expressè tenet P. Suarez: idem docet Tannerus ipse loco citato, num. 135. & alii.

IV. *Secunda sententia negat infalibilem motiva & veritatem rei connexionem.*

Secunda, eaque multo inter Theologos communior sententia negat tantam inter motiva & rem, ad quam ordinantur, esse connexionem, ut motivis positissimum necessarium sit rem ita se habere, ut motiva exigere videntur: ita Valentia hic, punct. 4. Turrianus Disp. 7. dub. 6. Conink Disp. II. num. 47. ex antiquis etiam hæc sententiam amplectuntur Durandus in Prol. quæst. 1. Ockam, Gabriel, & alii.

V. *Ex ordinatione saltem divina non nequeunt omnia motiva ad testandum falsum.*

Prima Conclusio: De facto, & spectatâ lege seu ordinatione divinâ, non potest omnibus Fidei motivis subesse falsum. Hoc aperte probat id quod Disp. præcedente, Sect. 6. num. 1. attuli, ubi Christus ad probandum se esse verum Messiam dixit discipulis Joannis: *Renuntiate Joanni que audistis & vidistis; cæci vident, claudi ambulat, &c.* ergo saltem ex ordinatione divinâ poni omnia Fidei motiva nequeunt ad testandum falsum; alioquin hoc Christi dictum nullam haberet efficaciam. Hinc Deum videmus præcipuis quibusdam viris, sanctitate maximè conspicuis, ut Moysi, Eliæ, & aliis in vetere testamento donum patrândi miracula concessisse. Omnium verò perfectissimè hæc potestatem habuit Christus, eamque & exercuit ipse, plurima & præstantissima miracula faciendo, & suis Apostolis communicavit ad veritatem testandam, *Domino cooperante & sermonem confirmante sequentibus signis.* Deus ergo solummodo hæc virtutem concedit ad verum testandum, & consequenter positissimum motivis, saltem omnibus, non potest ex Dei ordinatione iis subesse falsum.

Donum patrândi miracula à Deo conceditur ad testandum veritatem.

VI. *Uterius ostenditur hæc motiva solummodo ad verum confirmandum ordinari.*

Quod verò decreverit Deus ut hæc motiva, Fidei tantum divinâ & verâ, non falsitatis signum sint, aperte ex divinis literis ostenditur: sic namque Isaiæ 35. vers. 5. miracula prædicuntur à vero Messia patranda, & ad illius adventum comprobandum: *Tunc, inquit Propheta, aperientur oculi caecorum, & aures surdorum patebunt. Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum:* quæ omnia in Christo exactissimè completa fuisse manifestè constat ex Scripturis. Quare Judæi admittentes veteris testamentum, & suppositis prophetiis ac prædictionibus de miraculis per Messiam patrândis, ubi Christum tot ac tanta miracula facientem viderunt, aperte convincebantur eum fuisse verum Messiam, quamvis invidiâ & malitiâ occæcati oculos ulro ocluserint, eumque post crebras ac diuturnas persecutiones, diris tandem suppliciiis mortæque crudelissima affecerint.

Judæi ex miraculis Christi convincebantur eum esse verum Messiam.

VII. *Deus in novo Testamento instituit miracula ad verâ doctrinam confirmationem instituit.*

In novo etiam testamento habemus Deum potestatem patrândi miracula ad verâ doctrinæ confirmationem instituisse; Actorum enim 4. v. 29. dicitur Deus ad hunc effectum manum suam ad sanitates & signa varia ac prodigia extendisse, ut nimirum Christi divinitas, ejusque à mortuis resurrectionis manifestaretur. Apostolus etiam ad Hebræos 2. vers. 4. ait doctrinam à Domino traditam, ab iis qui audierunt, in nos confirmatam esse, *conestante Deo signis & portentis, & variis virtutibus, &c.* Huc etiam spectat illud Marci ultimò: *illi autem profecti prædicaverunt*

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

ubique, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis. Ex quibus non minus convinci possunt hæretici Fidem Catholicam, quæ tot miraculis confirmatur ac stabilitur, esse veram, quam olim ex miraculis convincebantur Judæi Christum fuisse Messiam & verum Deum.

Non minus ex miraculis convincuntur hæretici, quàm Judæi.

SECTIO SECUNDA.

Uterius declaratur utrum motivis credibilitatis possit subesse falsum.

SECUNDA Conclusio: Motiva credibilitatis non tantum ex lege & ordinatione divinâ, sed etiam ex naturâ rei eam cum re, cui attestantur, habent connexionem, ut moraliter certum sit Fidem, ad quam confirmandam defervunt, esse veram: ita Suarez & alii Sect. præcedente, num. 3. citati, & videtur mens S. Thomæ, tum hic, quæst. 5. art. 3. tum 3. parte, quæst. 47. art. 5. Corp. ubi ait Judæos vidisse evidentia signa divinitatis Christi, estque communis Theologorum sententia.

I. *Motiva credibilitatis Fidei Catholicæ moralem certitudinem.*

Ratio conclusionis est; certitudo namque moralis illa est, quæ tantis tamque urgentibus nititur rationibus, ut homo, cui innotescunt, de re ad quam probandam conferunt, prudenter dubitare nequeat, et si metaphysicè certum non sit rem illam ita se habere, seu implicare contradictionem ut non ita sit ut hæ rationes suadent: sicut qui Romam non viderunt, de illius tamen existentia non dubitant, nec prudenter dubitare possunt, quamvis nullam hac de re habeant certitudinem metaphysicam, nec implicet contradictionem falli illos omnes aut fallere velle, aliisque imponere, qui verbo vel scripto eam existere affirmant.

II. *Ostenditur motiva credibilitatis reddere Fidem nostram moraliter certam.*

Jam ergo multo firmiora Fidei nostræ habemus motiva, quàm Romam esse, si divinam de illius Urbis existentia revelationem secludamus, longèque certius est, etiam ex vi motivorum, Fidem nostram esse veram, utpote quæ à tot viris sanctitate & doctrinâ conspicuis, qui jam inde à nascente Ecclesiâ floruerunt, defensa est & illustrata, tot Martyrum coronis velut laureis ornata, tot miraculis confirmata & stabilita, ac denique è tot præliis ac persecutionibus victrix, de infidelitate, de hæresi, de demone triumphans, ad hæc usque tempora inconcussa inviolatæque permansit: longè, inquam, certius est doctrinam istam ob hæc & alia motiva Disputatione præcedente recensita, Fide dignam esse, quàm ullius urbis, aut alterius rei, quot eam cunque esse affirmant, existentiam.

III. *Declaratur moralis certitudo motivorum Fidei.*

Fides de infidelitate, de hæresi, de demone victrix.

Accedit, cum res hæc tanti sit momenti, qualis est vera Fides, & æternæ salutis consecutio, valde decere Deum perfectam erga hominem habere providentiam, & non permittere (quicquid per divinam potentiam fieri possit, de quo Sectione sequente) ut cum tanto motivorum apparatu, nullo præsertim indicio, aut ratione dubitandi apparente in contrarium, decipiatur, sicque nullum habeat modum cognoscendi loquelam Dei, & actus veræ Fidei exercendi.

IV. *Ad Dei erga hominem providentiam spectat ut non permittat eum ex his motivis decipi.*

Hinc ergo constare videtur motiva hæc, si plenè penetrentur, id ad cujus attestacionem ordinantur reddere moraliter certum. Hinc Psal. 92. vers. 7. dicitur: *Testimonia tua credibilia facta sunt*

V. *Alia circa moralis connexionem motivorum cum re, cujus attestacioni defervunt.*